BİGA BELEDİYESİ DOĞANKENT REKREASYON ALANI VE
MEYDANI PEYZAJ PROJESİBIGA MUNICIPALITY DOGANKENT RECREATION AREA AND
SQUARE LANDSCAPE PROJECT*Alper SAĞLIK¹, Abdullah KELKİT¹**¹ÇOMÜ, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü*

Özet: Hızla artan yapılaşma ve azalan yeşil alanlar, insanların rekreasyon alanlarına olan ihtiyaçlarını artırmaktadır. Yoğun iş temposu, farklı kaynaklı stres ve negatif enerjiden kurtulmak, ruhsal ve bedensel tazelenme için spor önemli bir rekreasyonel araçtır. Doğal veya kültürel peyzaj içinde yapılan spor ve aktif dinlenme, pozitif enerji yaratmada daha etkili olmaktadır. Bu çalışma ile, yoğunlukla müstakil konutların bulunduğu yeni yapılaşma alanlarından olan Doğankent’de bir rekreasyon alanı projesi hazırlanmıştır. Çalışma alanı, etrafındaki konutlarda yaşayan kullanıcıların dinlenme ve spor aktiviteleri ile sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayacak bir rekreasyon alanı şeklinde tasarlanmıştır. Projede renk, doku ve form özellikleri ile etkili bitkilerin kullanıldığı alanlar, hareketli su yüzeyi, saat kulesi ve meydanı, açık hava spor aletleri alanı, koşu parkuru, Biga’nın tarihini anlatan yazı ve kabartmaların bulunduğu duvar ile oturma ve dinlenme alanları gibi kullanımlara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Biga, Çanakkale, Doğankent, Meydan, Peyzaj Projesi, Rekreasyon

Abstract: Formation which increase swiftly and green areas which decrease, increase peoples’ needs for recreation areas. Sport is a recreational implement for busy work tempo, different welded stress and getting out of negative energy. Sport and active rest done in natural and cultural landscape are more influential to create positive energy. With this work, a recreation area project is prepared in Doğankent which is one of new formation areas that are mostly detached houses. Work area is designed as a recreation area to fulfill the inhabitants’ rest and sport activity also their social and culturel needs. In the project is given place to uses like colour, tissue and form features with areas that efficient plants are used, active water surface, clock tower and square, outdoors sport equipments area, jogging track, wall which include article and reliefs that explain history of Biga, sitting and rest area.

Key Words: Biga, Canakkale, Doğankent, Area, Landscape Project, Recreation

1. ÇALIŞMA ALANININ KONUMU VE BULUNDUĞU ARAZİNİN ÖZELLİKLERİ

Çalışma alanı, Çanakkale ilinin kendi adıyla anılan yarımada (Biga Yarımadası) kurulmuş, merkeze 90 km uzaklıkta olan Biga ilçesindedir. Biga doğuda Gönen, batıda Lapseki, güneyde Çan, kuzeyde ise Marmara Denizi ile çevrilidir. İlçe toplam nüfus

açısından 85.225 kişi ile Çanakkale'nin en büyük ilçesidir (Çanakkale Valiliği, 2014).

Çalışma alanı Biga'nın merkezine 3 km uzaklıktadır. Alan kuzeyde E-90/D200 Çanakkale-Bursa Karayolu, güneyde Kıbrıs Şehitleri Caddesi, batıda D555 Biga-Çan Karayolu ile doğuda tek ve çift katlı konutlardan oluşan siteler ile komşudur (Şekil 1).

Şekil 1. Çalışma Alanının Konumu

Düz bir zemine sahip olan alan 10420 m² büyüklüğündedir. Alan, yollara sınır olduğu için gürültü ve kirliliğe maruz kalmaktadır. Etrafında yapılaşmanın az olması ve açık bir alanda bulunmasından dolayı rüzgârdan olumsuz yönde etkilenmektedir (Şekil 2). Çalışma alanı mevcutta bitkilendirme için uygun bir toprak yapısına sahip değildir. Alanda

sadece stabilize olarak otopark düzenlemesi ve tartan pistten koşu alanı ile zemini atıl durumda olan açık alan spor aletleri bulunmaktadır. Kuzey kısmında belediyeye ait içerisinde futbol, basketbol ve yüzme havuzu olan bir spor kompleksi bulunmaktadır.

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2014 Sayı: 03 Cilt: 01 Sonbahar Kış
September / October / November / December 2014 Issue: 03 Volume: 01 Autumn Winter

ID:38 K:41

www.mtddergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Şekil 2. Çalışma Alanının Bir Bölümü

2. TASARIM YAKLAŞIMI

Süratle değişen ve gelişen yaşam koşulları ve yenilenme içinde olan hayat tarzları, uzun süren çalışma saatleri, ihtiyaçlar ve tercihler, yaşam alanlarında da sürekli bir çeşitlilik oluşturmaktadır (Kıl vd., 2014) Bunun sağlanabilmesi için de tasarlanan mekânların esneklik ve uyum özellikleri taşıması gerekmektedir. Çalışma alanında doğada spor, peyzaj projesinin tasarım sürecindeki temel yaklaşımı oluşturmaktadır.

Biga Belediyesi sınırları içinde yer alan Doğankent, müstakil konutların çoğunlukta olduğu yeni yapılaşma alanlarındandır. Bu konutlarda yaşayan kullanıcıların sağlıklı yaşam isteklerine cevap verebilmek adına atıl durumda olan çalışma alanı, dinlenme ve spor aktivitelerini de içeren çevre sakinlerinin sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını da karşılayacak bir rekreasyon alanı olarak tasarlanmıştır.

Bölgenin açık alan ve rekreasyon ihtiyacının karşılanmasına yönelik hazırlanan projede çevre sakinleri ve halkın tüm aktivitelere dahil olma şansı bulunmaktadır. Yerleşim alanları ile iç içe olan proje alanında yeşilin ve su öğelerinin bir arada bulunması çok çeşitli aktivite merkezlerinin tasarlanmasına olanak verdiği gibi estetik açıdan da bu merkezlerin değerini arttırmakta, çevre sakinleri ve özellikle çocuklar için etkileyici bir yaşam merkezi olmasını sağlamaktadır. Proje alanında yer alan meydan düzenlemesi ile yeşil alanlar ve su gösterileri ile alanın sürekli canlı kalması sağlanmıştır. Ayrıca geçiş alanı üzerinde yer alması nedeni ile oturma ve dinlenme alanlarına da yer verilmiştir.

Alana aracı ile gelen ziyaretçilerin otomobillerini sorunsuz olarak park edebilmelerini sağlamak amacıyla yeterli kadar açık otopark alanı da tasarlanmıştır.

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2014 Sayı: 03 Cilt: 01 Sonbahar Kış
September / October / November / December 2014 Issue: 03 Volume: 01 Autumn Winter

ID:38 K:41

www.mtddergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

Projenin tasarım sürecinde; Yılmaz ve Yılmaz (1999), Şişman vd. (2008), Sağlık (2010), Çelikyay (2011), Turgut (2011), Kiper ve Karakaya (2013), Atabeyoğlu (2014), Barlett et al. (2014), Carmichael ve Mccole (2014) kaynaklarından yararlanılmıştır.

3. İHTİYAÇ PROGRAMI

Biga Belediyesi yönetimi ile yapılan görüşmeler ve yerinde yapılan gözlemler sonucunda bir “ihtiyaç programı” oluşturulmuştur. İhtiyaç programında yer verilen kullanımlar şunlardır:

- Renk, doku ve form özellikleri ile etkili bitkilerin kullanıldığı alanlar
- Hareketli su yüzeyi
- Saat kulesi
- Otopark

- Açık hava spor aletleri alanı
- Koşu parkuru
- Biga'nın tarihi anlatan yazı ve kabartmaların bulunduğu duvar
- Oturma ve dinlenme alanları

4. DOĞANKENT REKREASYON ALANI VE MEYDANI PEYZAJ PROJESİ

Rekreasyon ve spor yaparak sağlıklı yaşama olgusu içinde ihtiyaç programındaki kullanımlar dikkate alınarak peyzaj projesi hazırlanmıştır. Projede meydan, koşu parkuru ve doğa içinde açık hava spor aletlerinin kullanımına izin veren bir konseptte tasarım yapılmıştır. Bu kapsamda oluşturulan mekânlar avan projede form ve ölçü kazanmış, sonrasında uygulamaya yönelik olarak detaylandırılmıştır (Şekil 3).

Şekil 3. Uygulama Projesi

4.1. Koşu Parkuru ve Açık Hava Spor Alanı

Alanda 650 m uzunlukta, 4.2 m genişlikte koşu/ yürüyüş parkuru oluşturulmuştur. Parkurun zemini 10 mm. kalınlıkta siyah-kırmızı renkli ve ultraviyole dayanımı yüksek, esnek, su geçirgen, sporcu sağlığına uygun sentetik EPDM kauçuk malzeme ile kaplanmıştır. Koşu parkurunun anayolun kenarında oluşu gürültü ve kirlilik yarattığından mevcut ağaçlar korunmuş, bazı bölgelerde *Fraxi-*

nus excelsior (Adi dişbudak) bitkisi kullanılmıştır. Parkurun başlangıcında 131 m² alana sahip koşu/ yürüyüş parkuru ile aynı zemin döşemesine sahip açık hava spor alanı tasarlanmıştır. Alanda; kol-bilek çevirme, iç ve dış bacak açma, bacak itme ve güçlendirme, ikili koşu bandı, ayakta ve oturarak bel esnetme ve geliştirme, mekik, bisiklet ve step, bacak esnetme ve yürüyüşe yönelik 8 adet açık hava spor aleti kullanılmıştır. Bu alanın arkasında 18 araçlık otopark bulunmaktadır (Şekil 4).

Şekil 4. Yürüyüş/Koşu Parkuru ve Açık Hava Spor Alanı

4.2. Meydan ve Çevresi

Sanayi sitesi, Özel Can Hastanesi ve Biga Meslek Yüksek Okulu bağlantılarını sağlayan yolların birleşim noktasındaki kavşakta meydan tasarımı yapılmıştır.

Meydana ana ve tali yoldan 3 adet bağlantı yolu ve rekreasyon alanı boyunca koşu/yürüyüş parkuru bağlantılı olarak ulaşılabilir (Şekil 5).

Şekil 5. Meydan ve Çevresi Planı

Bu yolun başlangıcında çiçek parterleri bulunmaktadır. Bağlantı yolunu dik akslarla kesen beyaz dolamit taşlarından desenler oluşturulmuş ve yol boyunca

Cercis siliquastrum (Erguvan) bitkisi kullanılmıştır. 2950 m² alana sahip meydanın ortasında fiskiyeli süs havuzu bulunmaktadır (Şekil 6).

Şekil 6. Meydan ve Çevresi 3 Boyut-1

Süs havuzunun kenar kısımları aynı zamanda oturma ve dinlenme amaçlı olarak da kullanılabilir şekilde tasarlanmıştır. Havuzun içinde orta kesime hilalden yola çıkılarak tasarlanan saat kulesi yerleştirilmiştir. Bu alanın çevresinde 5 m genişlikte dairesel formda sert zemin ve sınırında 1.40 m'den 0.2 m'ye kadar inen spiral formu bir duvar oluşturulmuştur. Duvarın iç ve dış yüzünde Biga'nın tarihini anlatan kısa yazılar ve kabartmaların yer alması düşünülmüştür. Duvarın etrafında 3m'lik sert zemin bırakılmış, bu alana 8 adet bank yerleştirilmiştir.

Oturma birimleri boyunca *Lagerstroemia indica* (Oya ağacı), bağlantı yoluna bakan kısımda ise *Chamaerops excelsa* (Palmiye) kullanılmıştır. Bu bölgenin dışında dairesel bir hat oluşturmak amacı ile karışık şekilde mevsimliklere yer verilmiştir. Anayola cephe kısmında ise hem sınır oluşturmaya hem de görsellik katmaya yönelik *Photinia fraseri* 'Red Robin' (Bodur alev çalısı) ile *Cupressus mac. goldcrest* 'Spiral' (Spiral servi) bitkileri kullanılmıştır (Şekil 7).

Şekil 7. Meydan ve Çevresi 3 Boyut-2

4.3. Kameriyeler ve Bitki Gösterisi

Çalışma alanında açık hava spor alanı ile meydan arasında kalan kısmı çim zemin olmak üzere

çeşitli bitki türleri kullanılarak şekilsel gösteri alanları oluşturulmuştur. Bitki kompozisyonları oluştururken dalga tasarımından faydalanılmıştır (Şekil 8).

Şekil 8. Bitki Kompozisyonları

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2014 Sayı: 03 Cilt: 01 Sonbahar Kış
September / October / November / December 2014 Issue: 03 Volume: 01 Autumn Winter

ID:38 K:41

www.mtddergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

4 adet bitki kompozisyonu oluşturulmuştur. Bu kompozisyonlarda kullanılan bitki türleri Tablo 1’de verilmiştir. Ayrıca bağlantı yollarında her

geçişte bir adet olmak üzere oturma ve dinlenme amaçlı 6 adet kameriye kullanılmıştır.

Tablo 1. Bitki Kompozisyonları

	Latince Adı	Türkçe Adı
1	<i>Rosa sp.</i>	Minyatür gül (beyaz - pembe)
	<i>Callistemon leavis</i>	Bodur fırça çalısı
	<i>Nandina domestica</i>	Cennet bambusu
	<i>Robinia pseudo-acacia</i>	Yalancı akasya (pembe çiçekli)
2	<i>Abelia grandiflora</i>	Büyük çiçekli abelya
	<i>Nandina domestica</i>	Cennet bambusu
	<i>Malus floribunda</i>	Süs elması
3	<i>Prunus serrulata</i>	Süs kirazı
	<i>Euonymus microphyllus “Pulchellus”</i>	Çıtır taflan
	<i>Photinia fraseri ‘Red Robin’</i>	Bodur Alev çalısı
4	<i>Rosa sp.</i>	Minyatür gül (beyaz - pembe)
	<i>Prunus cerasifera</i>	Süs eriği

Teşekkür

Bu yayını; “Proje Çizim Hizmeti Satın Alımı” konulu, 2014 yılında Biga Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü arasında imzalanan sözleşme kapsamında hazırlanan peyzaj projesinden üretilmiştir.

KAYNAKLAR

ATABEYOĞLU, Ö., (2014). “Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Kampüsü Peyzaj Tasarım Ve Uygulama Çalışması, Artium Dergisi, 2(1), 85–101

BARTLETT, C.H., KRETZSCHMAR, W., MILOS, C., WERTHMANN, C., (2014).

“Opportunities For Design Approaches In Landscape Planning”, Landscape And Urban Planning, 130, pp. 159–170

CARMICHAEL, C., MCCOLE, D., (2014).

“Understanding Motivations Of Potential Partners To Develop A Public Outdoor Recreation Center In An Urban Area”, Journal of Outdoor Recreation and Tourism, Volumes 7–8, Pages 55-64

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF DESIGN AND ARCHITECTURE

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2014 Sayı: 03 Cilt: 01 Sonbahar Kış
September / October / November / December 2014 Issue: 03 Volume: 01 Autumn Winter

ID:38 K:41

www.mtddergisi.com

(ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880)

ÇANAKKALE VALİLİĞİ, (2014). <http://www.canakkale.gov.tr/tr/canakkale-rehberi/canakkale/nufusu>, **01.12.2014**

ÇELİKİYAY, S., (2011). “Bartın Üniversitesi Yerleşkesi’nde Rektör Konutu Tasarım Süreci ve Mimari Projesi”, İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 1(1), 11-22

KIL, N., HOLLAND, S. M., STEIN, T. V., (2014). Structural Relationships Between Environmental Attitudes, Recreation Motivations, And Environmentally Responsible Behaviors”, Journal of Outdoor Recreation and Tourism, Volumes 7–8, Pages 16-25

KİPER, T., KARAKAYA, B., (2013). “Edime Kent Merkezindeki İlköğretim Okul Bahçelerinin Peyzaj Tasarım İlkeleri Açısından İrdelenmesi”, Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 10(1), 59-71

SAĞLIK, A., (2010). “Çanakkale Kent Kıyısının Kentsel Peyzaj Tasarımı Açısından İncelenmesi”, ÇOMÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale

ŞİŞMAN, E.E., KORKUT, A., ETLİ, B., (2008). “Tekirdağ Valiliği Tören ve Park Alanı Peyzaj Tasarım Süreci”, Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 5(2), 119-129

TURGUT, H., (2011). “Erzurum Büyükşehir Belediye Binası Ön Bahçe Peyzaj Tasarım Çalışmasının Tasarım İlkeleri Bağlamında Değerlendirilmesi”, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 12(2):185-198

YILMAZ, S., YILMAZ, H., (1999). “Peyzaj Tasarım Sürecinin Üçkümbetler Parkı Örneğinde İncelenmesi”, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 30(2), 177-186